

Weiszlovicsnak az országból való kiűzését. Az eredmény? A prefektust üzték ki állásából!

Mindezek alapján megállapítja Lorin Popescu, hogy felemelkedési hiba volt a diákok megbüntetésére. A diákok között elmés atmoszféra uralkodik. Mi, a diákság vezetői emberfeletti erőfeszítéseket teszünk hogy a rendet fentarthassuk. Mi a rend emberei voltunk és vagyunk. De nem segítenek bennünket a rend fentartásához. Ellenkezőleg zavargásokba hajszolnak.

„A helyzet kétségbeesítő és ha a kormány nem fogja tudni kibékíteni a dolgokat, rossz vége lesz egyeseknek is, másoknak is!”

A cikk a következőkkel végződik:

— A keresztény román diákság segítségül hívja a nemzetet, mert éhezéssel megküzdősekké vált. Az ország vezetőinek azt kiáltja: „**Álljatok meg!**” — míg azoknak akik bennünket inzultálnak: „**Vigyázzatok!**”

Leszállították az in kontumációm elítelt jasi-i diák büntetését

A rombolásokat követő napokon országoszerint méltó megdöbbenést keltett az a hír, hogy **Bordeanu** diákokat, akik hatóságok személyek bántalmazásával vádoltak, a jasi-i rögtönítélő bíróság felmentette. Az ügy a királyi ügyész felebezése folytán felebbviteli tárgyalás elé került, ahol a diákok in kontumációm

hat hónapra ítélték el, mert a diák **Bordeanu** tartotta szükségesnek a tárgyaláson való megjelenést. **Bordeanu** felebezéssel élt a semmitörvényes bíróság ítélete ellen, ahol a féltve elítelt diák büntetését egy hónapra szálították le.

Az országos diákszövetség kommunikált tett közzé, amelyben biztosítja az országot, hogy a román diákok nem képesek olyan sajnálatos cselekmények elkövetésére, mint a piatra-neamti temető feldúlása. A diákság kéri az ország valamennyi állampolgárát, szüntessék be a diákok bizonyítékai nélküli folytonos sértettségét, mert mindez csak mérgezi a még amugyis eléggé zavaros atmoszférát.

„**En vagyok az angyal, te vagy az ördög.**”

— Irja meg — mondja a negyedik, aki eddig nyakálát és tétikabátját igyekezett összezárni és összehúzni a valóban kegyetlenül hideg szobában, — hogy nincs fa szobánk számára. Nem tudunk ruházkodni, mert sem állást, sem tanítványokat nem tudunk kapni. Ha pedig kapunk állást, akkor a fizetés olyan minimális, hogy abból kosztra is nehezen telik. Az egyetemen nehéz vizsgádjákat kell lefizetni, vizsgázni azonban csak akkor lehet, ha alkalmas időpontot tudunk találni arra, hogy bántalom nélkül bejuthassunk az egyetemre. Engem már kétszer vertek meg.

— Azon már én is tustestem. — jegyzi meg az egyik kollegája — szerencsésen megusztam két pofonnal. Csak a szemüvegem tört el...

A diákok valamennyien nélkülözésekben és szenvedésekben eltöltött néhány év után most már szinte enyhelegve, tréfálkoznak egymással. Akit még nem vertek meg, az az ördög, aki a legtöbbször kapott ülteteket az az angyal...

Ha nem is angyal, de mártír. Mártírja a zsidó energiának, tudásának és annak a rettenetes, lélekre nehezedő atmoszférának, amelyben felnevelkedtünk mi, iskolákból, hivatalokból, szerzetből és a minket övező társadalmi életből kiüldözött zsidó fiatalok...

Kommentár? Minek az? Befelezésül csak annyit, hogy a nélkülözött diákok részére jótékony zsidóktól érkező adományokat készségesen továbbít az Uj Kelet szerkesztősége. **Barzilay István.**

Nyomorriport a kolozsvári zsidó menzáról, ahol krumplit esznek és fütetlen szobáról panaszkodnak a diákok...

(Cluj-Kolozsvár, jan. 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári zsidó Menza harminc tagjáról lesz itt alább szó, akiknek sorsukul adatott a gyűlölet atmoszférájában vonszolódni egy magasabb életideál felé, az örök és ősi zsidó tudásszomj hevível, idegenül és kivetetten, templomromboló kollegák között, talán a mármaros dzsungelben nélkülözött szülők egyetlen reménységképpen...

Meg kellene itt kérdezni: hol van az a dícsőített és gyűlöltök által ellenünk amysizor fegyverül használt zsidó együttérzés? A zsidó diákoknak, akiknek egyetlen támogatójuk, atya helyett atyjuk és otthon helyett otthonuk a most harminc tagot számláló menza, a zsidó diákok, akik unokáikra örökségül fogják hagyni nélkülözéseik, véresre vert testük és gyűlölködő jelszavaktól meggyötört lelkük emlékeztét, ezeknek a diákoknak, ugy írom le, ahogy van: nincs mit enniük!

... Összehúzódnak harminc a zsidó menza fütetlen helyiségében

Végzett orvosok kedvezményei és az ötszáz lejes kassza...

A Menza uccára nyíló helyiségében négy tükörrel körülvett diák fogad. Közülük ketten a Menza vezetőségének tagjai, akik informálnak és feltárják előttem a kolozsvári zsidó egyetemi hallgatók Menzájának könyveit.

Napi ellátás: 5 lej

— A Menzának most mintegy harminc tagja van — kommentálja az adatokat egy fiatal orvos — a kiknek nagyrésze nő. A tagok a Menzánál étkeznek és ezért napi 25 lejt szabotunk ki rájuk. A kis összegért ebéd és vacsora kosztot adunk. Ha a harminc tag meg is fizetné a napi huszonöt lejt, fenn tudnánk tartani a Menzát, csak hogy tagjaink nagyrésze állása sínesen, a többiek keresete is minimális úgy, hogy kedvezményeket vagyunk kénytelenek juttatni kollegáinknak. Vannak olyanok, akik napi ebéd, vacsoráért mindössze 5 lejt fizenek. Ezek az „A” kedvezményt kapták meg. Nagyrészt állás nélküli diákok részesülnek benne, akik még a havi 150 lejt is a legnagyobb nehézséggel tudják megfizetni. A „B” kedvezmény 10 lejt, a „C” pedig 15 lejt kötelez azokra, akiknek huszonöt lejtük sínes naponta étkezésre.

Öt fiatal orvos

— Az „A” kedvezményben részesül ezidő szerint öt most promovált orvos is, akik nem tudnak körzethez jutni és a kolozsvári klinikán ingyen dolgoznak, míg a körzethez kiosztásánál rájuk kerül a sor. A fiatal orvosok képezik most a Menza vezetőségét is.

és tanulnak együtt, mert szobáikban még nagyobb hideg van, együtt járnak irodáról irodára és magánházról magánházra, hogy állást és tanítványokat szerezzenek maguknak és mindenütt sikertelenül, mindenütt a „gazdasági válsággal” burkolt közöny jégfalába ütközve...

... Beülnek a menzába, de nem vetik le kabátjaikat, mert fütetlen a szoba és ebédelni kezdenek, krumplit, krumplit, és krumplit, talán egy kis hus is akad melléje, igazolásul annak, hogy valahol több a hus, mint a krumpli, ebéd után pedig kimennek az utcára, a hol lyukas cipőikbe foyik az olvadó hó...

Nem üres frázisok ezek, hanem az a rémes és igazságtalan valóság, ami tudóvészti rendel a diáktüdőbe, tudóvészti amit nincsen pénz kigyógyítani és aminek vége nem lehet más, mint a fiatal életnek, zsidó jövődjé reménységének pusztulása...

Igazolásul mindezeknek álljon itt a Menzánál történt látogatásom szigorúan és tragikusan szöszszinti leírása.

Informátorom kinyitotta az íróasztal fiókját és megmutatta annak tartalmát:

Ötszáz lej van a kasszában

— Látja kérem? 500 lej van a kasszában. A harminc tag ellátására hetenként 5000 lejre van szükségünk, de annak a negyedét sem lehet beinkasszálni... A helyiségről havonta 5000 lejt fizetünk. A konyhát még tudjuk futtatni, de a szobának, ahol étkezünk, már nem jut fa... Gyűjtésekből kell összehoznunk a deficitet. Végzett jogászok a medikusok járták be a karácsonyi vakáció alatt egész Erdélyt és összegyűjtötték 28 ezer lejt. Ebből most 15 ezer lejt kell három havi lakbérre kifizetni, a fennmaradó 13 ezer lejt két hétre alig elég...

A hiányzó 70 százalék

Az egyik diák félbeszakítja az orvos beszédjét és egy falon függő hirdetésre mutat, amelyről azt olvasom le, hogy a kolozsvári **Renner-börzgyár** a Menza tagjainak 30 százalékos kedvezményt ad cipővásárlásuknál.

— A hirdetés már három hete van a falon, de még egyetlen jelentkező sem akadt. A diákoknak nincs meg a fizetendő 70 százalék sem, hogy cipőt vásároljanak maguknak...

— Még soha ilyen helyzetben nem voltunk — veszi át a szót ismét az orvos. — Az erdélyi zsidóság még annyira sem támogat, mint azelőtt. Most még három ötödéves orvostanhallgató fog promoválni, akik öt, már végzett társukkal együtt elfogják hagyni Kolozsvárt. Ők képezik a Menza vezetőségét és

nem tudnak módot találni arra, hogy a vezetést a Menza többi tagjainak átadják, mert nem mernek a közgyűlés elé állni, amikor a kasszában mindössze ötszáz lej van... Nem tudom mit fogunk tenni...

Lesz fa, de nem lesz étel...

A szót most átveszi egy harmadik jelenlevő, és egy nagy figyelemmel összehajtogatott papirdarabot vesz ki a zsebéből.

— Hál Istennek ezután nem fogunk fájni. Egy zilahi jótévőnk, **Terner Jakab** fakereskedő egy vagon fát ajándékozott a menzának. Csakhogy a szállítási költségek 6000 lejtbe kerülnek, amit a vakációban összegyűjtött 13 ezer lejtől kell kifizetni... Amikor itt lesz a fa, nem marad pénz kosztra...

Amerikában az ipar nacionalizálása után a kereskedelmet akarják tudományos módszerekkel olcsóbbá tenni

Mi az „efficiency-mozgalom” törekvése és lényege?

(Newyork, január 14. Európa és Amerika közgazdaságilag fejlett államaiban néhány év óta állandóan erősödő és egyre több kereskedelmi és ipari vállalatra kiterjedő mozgalom észlelhető. Ez az „efficiency” névvel jelölt munkairány a gazdaságos termelés jelszavát kívánja népszerűsíteni és gyakorlati téren győzelemhez juttatni.

A mozgalom definícióját eddig még nem írták körül egységes meghatározással. **Casson Herbert N.**, amerikai közgazdasági író, a mozgalom egyik vezetője és könyvei és írásai révén legismertebb képviselője, az „efficiency”-t így határozza meg: „A kereskedelmi és ipar egyes tevékenységeinél alkalmazott tudományos módszerek segítségével elért kiadósabb eredmény”. Taylor szerint: „Annak biztos tudása, mit kell az üzemből alkalmazottaknak tenni és annak pontos megfigyelése, hogy a munkákat a legjobb és a legolcsóbb módon el is végezzék.

A „Newyork Efficiency Society” meghatározása: „Tudományos módszereknek a modern feltételekre való alkalmazása”. Emerson viszont azt tartja, hogy az „efficiency” a legjobb, legkönnyebb és leggyorsabb út”. Ugyanezt a fogalmi meghatározást adja **Hathauey** más szavakkal: „Energia-, anyag- és időmegtakarítás”. Ezeknek a fogalmi meghatározásoknak összevetéséből képet alkothatunk magunknak arról, hogy mire törekszik az „efficiency” mozgalom. Közötte és a **taylorizmus**, fordizmus és más nevekkel jelölt termelési módszerek között az a különbség, hogy míg ezek inkább a nagyipari produkcóra szorítkoznak, addig az „efficiency” irány a kereskedelmi vállalatokra is kiterjed.

Bármennyire különösnek hangzik is, meg kell állapítani, hogy a kereskedelem, egyes vállalatoktól eltekintve, általában konzervatívabb felfogású az iparnál. A kereskedelem az újítások irányában kevésbé fogékony és az általa bevallottak

mondott üzemenvezetési elveket csak nehezen eseri fel ujjakkal. Ez a régiség való ragaszkodás maga után vonja azt, hogy a kereskedelmi vállalatok alig mutatnak érdeklődést azok iránt a külföldön kipróbált és jónak talált, modern iradaservezési és eladási elvek iránt, amelyek nem azért ajánlatosak, mert újak, hanem mivel a kereskedelmi üzletvitelnek feltétlen hasznos biztositanak.

Az „efficiency”-mozgalom fő célja az üzleti eredmény fokozása, tehát kizárólag gyakorlati követelményekhez igazodik. A megfelelőbb eredményt kétféle módon igyekeznek elérni: *olcsóbbá és gyorsabbá tenni az iradai teendőket és kibővíteni az üzleti forgalmat.* A mozgalom ennek megfelelően megfigyelés körébe vonja az üzletvitel minden fázisát, amelyet egyelőre a költségmegtakarítás, másfelől a forgalom fokozásának nézőpontjából vizsgál és az elavult módszerek helyébe újakat, inkább célravezetőket állít.

Az „efficiency”-mozgalom az üzleti levelepapíros külső alakjától kezdve az eladók és kereskedelmi utazók kiképzésén és a hatásos reklám megszervezésén át az üzleti követelések behajtásának módjait az üzleti élet minden vonatkozásával foglalkozik, tervez, tanít, példát nyújt, szóval azon van, hogy a kereskedelemnek anyagi előnyökben kifejeződő hasznos szolgálatot nyújtson.

Bágyadt, levert, dolgozni képtelen egyéneknél természetesen „Ferenc József” keserűvív szabaddá teszi a vérkeringést és emeli a gondolkodó és munkaképességet. Beható körhízi kísérletek alapján bebizonyult, hogy a Ferenc József vizsellemi munkásoknál, betegeskedő asszonyoknál és neuraszténias embereknél rendkívül jótékony hatású gyomor- és béltisztító szer. Kapható gyógyszerárakban, drogeriákban és fűszerüzletekben.

Az kör

Romániai tükri vét

(Bucuresti-Uj Kelet tudósítójától) lamentsi munkapontja, amely könyv letéregysegítő olasz pozitív pul és kiszív. Egyik ilyen fogság. Kis dorgálásos. Kisobbi khagson kívül ite néhány no mondhat, ho

A politikai ságot tervezeket az e cefogják a politikai fogl

K a p

A helyszí

(Cluj-Kolozs Kelet tudósítójától) részletek, hogy a mócsfogja a Puszt és meggyilkos. Utel Jacob és rászlegények bentő-gyilkos. tása még mi környék lake moesi esendő ügyészeg en

Irta: F

Most már Csak álom nyen a világ siklik kellen Lansi tó? Ki bácsi? Az ör nevet sorol f diakozok hol berek, kinél miszert.

Gabriele sz hangot.

Az első al kerit ut köv lanatig esod jölehet éri, egy más, eg próbál pár n Vissza esik a dezásba. Err rikánl melye tet, hogy ve

Hangosan város jut az de nem tudj terde viszont zavaros ügy ütötte a tórd

Valaki me az oldalán kedl a kezét. elclenére uj Gabrelet epes danl a régi A nagymama fűsleges hog lán nem látja

Az új büntetőtörvénykönyv érdekes újításai

Romániában is államfogházzal fogják büntetni a politikai vétségeket. A magánvagyon védelmére bevezetik az önvédelem jogát

(Bucaresti-Bukarest, január 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A csütörtöki minisztertanács által megállapított parlamentari munkarend egyik legfontosabb pontja, amely az új büntetőtörvénykönyv letárgyalására vonatkozik. Az egységesítő jellegű törvényjavaslat az olasz pozitívista jogi irányzat elvein alapul és kiszivárgott hírek szerint érdekes. Egyik ilyen érdekes újítás a szabadság. Kiseb kitételekért a bíróság dorgálásán kívül ítéletében...

kényszeríteni, hogy rabruhát hordjanak, sem arra, hogy kényszermunkát végezzenek. Megengedik, hogy az élelmiszert kívülről kapják. Ez a büntetés jár akkor is, hogyha a bűntettet nem egyenesen politikai okokból, hanem politikai érzésből követik el.

A magánvagyon védelmére is bevezetik az önvédelem jogát. A jelenleg érvényben levő okiráltsági törvénykönyvből csak azokat a részeket veszik át, amelyek a modern jog szellemének megfelelnek.

A bűn kísérlete és a megkísérelt, de nem sikerült bűn között a minősítés különbsége eltörlik. A részeg állapot ezután nem mentő, hanem súlyosító körülmény lesz.

A magyar büntetőnovella példájára bevezetik a büntetések felfüggesztésének a rendszerét.

...néhány napos szabadságot is kiadhatnak, amelyet a delikvens ott-hon lakásán tölt.

A politikai bűnösökre nézve államfogságot tervez az új javaslat. A büntetéseket az e célra berendezett fogházakban fogják a politikai bűnösök kitölteni. A politikai foglyokat sem arra nem lehet...

Kolozsvárra hozták a pusztakamarási gyilkosság tetteseit

A helyszínen izgalmas jelenetek között rekonstruálták az éjszakai támadást

(Kolozsvár, január 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Néhány nappal ezelőtt részletesen beszámoltunk arról, hogy a mócsi csendőrségnek sikerült elfogni a Pusztakamarás mellett kirabolt és meggyilkolt zsidó kereskedő támadóit Otel Jacob és Rad Todor földmives parasztlányok személyében. A megdöbbentő gyilkosság és a tettesek letartóztatása még mindig izgalomban tartják a környék lakosságát. Mint ismeretes, a mócsi csendőrség kérésére a kolozsvári ügyészség engedélyt adott a csendőrség-

nek, hogy néhány napig még fogva tartásuk Mócson az elfogott rablógyilkosokat és a haramiák jelenlétében széleskörű helyszíni vizsgálatot folytathassanak le. Az utólagos nyomozás három napig tartott és ennek kapcsán a csendőrök számos községbe ellátogattak, ahol a letartóztatott legényeket szembesítették a károsultakkal.

A nagysármási templomnál

A borzalmas rablógyilkosság kiderítése tulajdonképpen a nagysármás görögi

keleti templom kirablásával van szoros összefüggésben. A község lakosságának egyrésze ugyanis vizkereszt napján rájött, hogy a templomot ismeretlen lelkesek fosztogatják. Miközben a templomba alartak hatolni, a rablók elmenekültek. A menekülők egyikében azonban sikerült felismerni Otel Jacob 22 éves nagysármási parasztlányt, aki később bevallották, hogy ő és Rad Todor nevű társa követték el a mócsi rablógyilkosságot.

A nyomozást vezető csendőrök a nagysármási templomhoz vezették a gyilkost, aki megtörtén magyarázta el a körülményeket, amelyek között a templomfosztogatást elkövette. Megmutatta, miképpen hatolt be a templom belsejébe, hogyan tört fel a templom perselyeit és miképpen fosztogatott a templomi kegyesek között. A templomnál lefolytatott vizsgálat folyamán Otel, aki az utolsó napok izgalmai következtében lelkileg összeomlott, többször hangos zokogásba tört ki és átkozta a napot, melyben arra vetemedett, hogy templomot fosztogasson; ez a kaland ugyanis vesztét okozta.

A templomban megtartott helyszíni vizsgálat után kihallgatták azokat a sármási és környéki lakosokat, akiket az utóbbi hetekben rablás, vagy lopásból kifolyólag károsodás ért. Otel Jacob és társa, Rad Vasile a szembesítések folyamán tizenhárom betörésselopást ismertek be. A bűncselekményeket rendszerint éjszaka követték el. A legóvatosabb eszközökkel, úgy, hogy a károsultak mit sem sejtettek és rendszerint csak jó későn jöttek rá arra, hogy legértékesebb holmijuk tűnt el a házból.

Rekonstruálják a pusztakamarási véres éjszakát

A csendőrség ezután a bilincsekbevert haramiákat Pusztakamaráson keresztül a szomszédos erdőhöz vezette, ahol rekonstruálták a véres rablógyilkosság lefolyását. A két utolsó haramia megegyezés lejárta után Mayer és Goldschläger kereskedők kiraboltatásának egyes mozzanatait. Az országot szélen megjelölték

azt a helyet, ahonnan észrevették a esikorgó hideg éjszakában a viharlámpos gyér fénye mellett az országot lejtőjén robogó szánt, amelyben a két pusztakamarási zsidó kereskedő ült. Elvezették a csendőrök az országot lejtőjén, amelyen a Kolozsvár felé igyekvő kereskedők elé kerültek, míg végre felérték a hegytetőre ahol megtámadták a gyanútlanul haladó zsidó utasait.

—Itt állt Rad, — magyarázta Otel — és dorongjával a számban alvó egyik kereskedőt ütlegelte. Addig én a hajjal ült kereskedőt próbáltam ártalmatlanná tenni, ez azonban elmenekült és miután egy kétszáz métert rohant a lejtőn egészen az országot aljáig. Itt azonban mindketten utólértük, dorongunkkal fejbetörtük, majd kifosztották a menekülőket.

Dermesztő hideg estig folyt a helyszíni vizsgálat: az újrájátszott dráma mozzanatairól fellebbent a fátyol, az elvetemedett rablógyilkosok pedig szomorú menetet alkotva, a csendőrökkel elindultak a község felé a tragikus emléke események színhelyéről.

Bilincsbeterve a kolozsvári ügyészségen

A pusztakamarási zsidó kereskedő gyilkosait tegnap délután erős fedezet mellett, rabláncokba verve a kolozsvári ügyészségre kísérték. Az elvetemedett haramiák megtörtén, csapzott hajjal, lerongyolódott ruhákkal és a vizsgálat izgalmaiktól fáradtan, vonultak végig a törvényszék kihalt folyosóján. A rablógyilkosokat kísérő csendőrök nagy aktahalmazt hoztak magukkal, amelyben részletesen beszámolnak a vizsgálat eredményéről.

A Nagysármáson, Mócson és a környékén elkövetett bűncselekmények hosszú lajstroma sok tragédiát rejt magában, amelyeknek végeleges nyitját az ügyészségi vizsgálat fogja megadni, amelyet dr. Hea főügyész vezet.

Hirdessen az „Uj Kelet”-ben

Vasárnapi előadások a Magyar Színházban
D. u. 3-kor! Bob herceg (Olcsó helyárrakkal)
6-kor: Templom egere (Ujdonság, Táray-val)
Háromnegyed 9-kor: Mersz-e Märy?

Az elidegenedés

Írta: Franz Werfel Fordította: Gaál Gábor

Most már tudja Gabriele, hogy alszik. Csak álomban sikklik az ember könyve, a világon keresztül, csak álomban sikklik kellemesen a sálka. Ez volna a lélek? Ki van az evezőknél? Radetzky bűn? Az öreg rokkant egy csomó helynévet sorol fel és elmeséli hől voltak a dékák hol meg szükmarkuak az emberek, kinél kapott pénzt, kinél meg élelmiszert.

ról pedig, úgy amugy mint a saját magáról, sejtelmé sines, mégis pontosan tudja, hogy Erwin hogyan van felöltözve. Jóllehet tehát semmi képele sines Erwinról, a mozdulatait mégis észleli. Most pl. Erwin a kezével a vizen tulra mutat! „Mi az ott?” Gabriele az Alpok szürkésfehér orom vonalát látja és terhes fellegeteket. Lát erdőcsuesokat és sűrűn, tul a parton, bozontos és lótkozos emelkedéseket.

Az első alkalommal azonban már a kert ut kövesein ugrál. Csak egy pillanatra esodálkodik ugrádozása felett, felébred, érz, hogy inkább méltó hozzá egy más, egy felnöttebb járás. Meg is próbál pár nyugodt és egyforma lépést. Viszta csak azonban tüstént az ugrádozásba. Erről az ugrádozásról és a karkiként melyet maga előtt hajt, következik, hogy valószínűleg gyerek.

Erwin fölényesen véli: „Legfeljebb aranyások”. Szavaiból most mohóság villog elő: „Egész biztos, hogy találók odaát amethystet és halálfejes lepkeket.” Halálfejes lepke! Ez a szó is többszörös jelentéssel üti meg Gabrielét. A gimnázista szigoruan és beképzeltlen kérdezi meg tanulatlan nővérét: „Hogy hívják a halálfejes lepkét latinul?” „Asa Juditha”, — állapítja meg Gabriele gyorsan s megvan győződve a fordí-

tás helyességéről. Apró, eles ugatás. Amor ez a kölyökkutya, amelyik a kerthez tartozik. Erwin a földön fekszik és játszik a kutyával. Amor azonban nemcsak egy kiskutya, hanem Amor egyuttal Erwinke is, Gabriele fia. (Vajjon elég melegen tartják a gyereket a gondozói? A múlt csütörtökön vettem neki négy gypjűgöcskét. Evesnél különösen gondosnak kell lenni. A kisesi eléhezik, hanem kényszerítik állandóan, — enni: Egy kanál a mamának! Egy kanál Erwin bácsinak! Egy kanál pa...) Amor csahol, Erwinke sir. Erwinke csahol, Amor sir. Erwin azonban nevet... Gabriele érzi Erwin gonosz kedvét, görcsös izgékonyágát. Hallja amint Erwin nyihog a gyönyörtől. „Kalapács vagy üllő!” „De jobb ha kalapács!” Erwin bosszantja a kutyát. Gabrieleből kitor: „Ne kinezd, te állatkínzó!” Erwin egyre gonoszabb. Gabriele felismeri az aljas ösztönt, ami megszállotta az őcsét. Micsoda fájdalom ez neki! Rászól: „Tegnap, amikor a Kirniggyerekek téged kötözték a kinezőpökhöz, bezeg felülvizsgálatni akartad magad!” Erwint nem lehet megfőkezni: „Tegnap tegnap volt, ma meg ma van!” „Ne kinezd Erwin!” Erwin fölnezd a földről: „Inkább léged kinezalak!” „Igen, inkább engem kinezd, mint a gyereket!”

Erwin lábra ugrik: „Jó! Halottnak teszem magam! Halott leszek!” Ez a játék a legrémesebb, amit Erwin ki tud találni nővére ijesztésére. Gabriele zokog: „Nem! Az isten szerelmére csak halott ne legyél! Csak halott ne...!” Erwin felkapja Amort és a vízhez szelad vele. Gazságra azonban nem kerülhet sor, mert isten, hogy Amort megmentse, küld egy vihart. A vihar rettenetes. A kert táncol. A fák zárt lábakkal falulról-falura ugranak. Az ég csipkészegélyű sziklákat görget a hegyekről. A gyerekek pedig úgy forognak mint a falevél. Most a kert menedékházikójában, a „Salletti”-ben ülnek Koromsötét. Csak ha bevillant a villám sárgasága ismeri fel Gabriele a képecskéket, melyeket ő maga válogt ki és erősített rajzszögekkel a falra. A legélénkebben felismeri kedvence illusztrációját a „Kränzchen”, a „Guten Kameraden” és az „Ueber Land und Meer” című folyóiratokból. Meg ismeri a baba-színházat is mely porosan és összedobálva az asztalon fekszik. A figurák összevissza hevernek hosszú drótlákon. Néha megremegnek és ránganak egyet, mint a halak, amiket levágtak s lami maradéka kicsap. Erwin szorosan amelyekből várattlanul az elevenség valamellele ül a padon Gabriele suttog, ne-hogy figyelmessé tegye az istent: „Erwin, nem gyujtod föl a petroleum lámpát?” „Azt hiszem... nincs... gyufa nálam, Biela. Te félsz a vihartól?” Gabriele persze remeg a félelemtől. Erwin azonban, a férfi:

...szózni képtelen „Ferenc József”-i a vérkeringést és munkaképes szerlelek alapján „Ferenc József” viz... betegeskedő... ténias emberek... hatásu gyomor... ható gyógyszer... és fűszer...

Egy református lelkész szózata az antiszemitizmus ellen

(Cluj-Kolozsvár, jan. 14. Az Uj Kelet tudósítójától). Az elmúlt hetek szot moruan mozgalmas napjaiban nem volt alkalmunk minden olyan megnyilatkozást regisztrálni és érdeme szerint méltatni, amelyet az események a legkülönbözőbb oldalokról kiváltak és amelyek nélkül nem volna teljes ezen napok történelme. Dr. Löwy Ferenc marosvásárhelyi főrabbi ur egy újságközleményre hívta fel szerkesztőségünk figyelmét, mely nemrég jelent meg egy ottani lapban és amely méltán megérdemli, hogy Erdély egész zsidó és nemzsidó közvéleménye tudomást szerezzon róla és nemes gondolkodása, tiszteltetelméért szerzőjéről.

Tothfalusi József marosvásárhelyi református lelkész a rombolások hatása alatt „A zsidó kérdés keresztény megvilágítása” címen cikket írt, amely a szomorú események okozta általános felháborodásnak egyik legszebb, legtisztább és legkeresztényibb megnyilatkozása. Tothfalusi lelkész többek között ezeket írja:

Az ifjuság lelke tükörlap

Minden nemzet ifjusága rajongó és idealista. Bizonyára alapjában ilyen a román ifjuság is. Azonban minden nemzet ifjuságának a lelke tükörlap is, amely mindig az eibe allított tárgyak képét tükrözi vissza. Ha nagy emberi feladatok, komoly és szent keresztény eszmények szövetkei lobognak előtte és nem szerencsétlen indulatok torz születtei: soha nem fog alamerülni a porba a sárba.

Ezért én a történet dolgokért egészében, Románia mai keresztény társadalmát teszem felelőssé. Azt az életnélküli kereszténységet, melynek kebelében elveszett a krisztusi tartalom és élet nyilvánulásai, önző rideg céljai felett: elborult Jézus szeretetben és megbocsátásban tündöklő tekintete.

Vallom hogy a zsidó kérdést gyűlölködéssel, üldözéssel megoldani nem fogja soha senki. De ha keresztény hit és életvívágunk, tapasztalataink nagy tényeit igyekszünk elfogultság nélkül

felhasználni: akkor meg fogjuk ismerni az örök zsidókérdés lényegét, felismerjük súlyos tévedéseinket és hibáinkat, valamint jóakarattal kereshetjük a mindkét félre áldásos megoldásokat.

A mai kor kereszténységének szörnyüisége

Vallom azt is, hogy az antiszemitizmus, az ebből sarjadzó zsidóüldözések, meggyalázások, pogromok, a mai kor kereszténységének e szörnyüiségei: mindig távol kell maradjanak a tiszta, mély keresztény, hívő lelkelettől és a krisztus-lelkiség ezekkel közösséget soha nem fog vállalni.

Miért nincs antiszemitizmus Angol, Német és Svédországban, Dániában, Hollandiában, Északamerikában? És miért van, vagy lehet még mindig több, kevesebb vonatkozással Franciaországban, Magyarországon, Romániában? A magyarázat az, hogy amíg az előbb felsorolt államok kultúrája, közgazdasági és társadalmi élete a krisztusi indulatok által vezetett keresztény életirány kösziklára emelt házán épült fel: addig az utóbbi államokban a kereszténység benső megértése, krisztusi lelkisége szerföltött sok kivánnivalót hagy hátra.

Isten választott népe

Ne csodálkozzunk azon, ha éppen ez a krisztusi lelkiség hiánya akadályozza az ember-testvériség elismerésének, valóvá válásának. Es — „Aki bírja — marja!” jelszó uralma alatt, a más fajta, a más hitvallású ember, sokszor el kell szenvedje: a lelki nyelvtelenség és észnélküli durvaság embertelenkedését.

Testvérek! Nézzük tehát a zsidókérdést a vallástudomány, a történelem, a társadalomtudomány keresztény szemüvegén át.

Mint keresztény nem tagadhatom meg, hogy: a zsidóság Istennek választott népe. Ő és újtestamentumi tudományos ismereteim és vizsgálódásaim vezetnek rá. Missziója, az egész világ népei között a legszentebb célkitűzés: az egy igaz Isten megismerése és az emberiség egy igen

lekinthetős részének erre való megnyerése. Sőt több is ennél, mert letéteményese az isteni Megváltó eljövetele felől való ígéreteknek és a bünös emberiség Isten kegyelme által nyert üdvözülésének.

Mint a mennyei kúrtriadás

Olyan mint a mennyei kúrtriadás évezredek távolából zengve: egymásután következő nemzedékeknek az örök reményességét, az örök bocsánatot, az örök szeretetet hirdeti. Kortársai közül Egyiptom rég letűnt a látóhátról. Babylon, Assiria elmúltak a Persák, Médek törvényeit rég elfelejtették, Nagy Sándor birodalma elenyészett, a hatalmas Róma csak történelmi emlék; de a zsidóság — el kell ismerjük — évezredek óta nem szűnik meg a maga misszióját betölteni.

Külsőképpen szétszórta, összetört, megalázott és hazátlan; de benső lelkiségében bizony, ismerjük el, hogy e népnek több értéke van, mint igazi sok magát kereszténynek valló és bármely más nem keresztény népnek.

Istennek örök céljai vannak a zsidó néppel

Es az a körülmény, hogy a világ népei között, a maga tulajdonául és kincséül nyert Ó-testamentumi isteni kijelentésével, az Ó-szövetség útján, habár öntudatlanul a krisztusi evangélium pionirja: olyan nép, melynek Isten országa előkészítésén és végleges felépítésében feltétlen hivatása van és lesz. Gondoljunk csak mindazon borzalmakra, miket e népnek elkeltett szenvednie évezredek folyamán! Mert alig van olyan kínzás, barbarizmus, lealacsonyítás, meggyalázatlás, a melynek ne lett volna kitéve. De

mindennek dacára igazság és történelmi tény, hogy a zsidóság élete összefüggéttelen és örök: mert az ő Istene is örökkévaló s annak az Istennek, aki a Krisztusban a mi Atyánk lett, nemcsak velünk, hanem vele is örök céljai vannak.

Keresztényen nevünket meg kell szabadtítani a zsidóüldözések vadjától. Gyűlölet és elnyomás által senkit sem lehet megnyerni és megtartani. Azt kell a zsidóknak megmutassuk, hogy miben áll az igazi keresztény szeretet és hogy az igaz keresztény lelkiségtől távol áll a gyűlölködés és üldözés. A zsidók évezredek óta tartó üldözését be kell gyógyítsuk az igazi Krisztusi szeretettel és én megvagyok győződve, hogy eljön az idő, amikor ez a nagy, csodás Megváltó Szeretet egybegyűjti őket — velünk!

Gondoljunk arra, hogy a mi megváltónk is zsidó volt

Ne gyűlölködjünk tehát. Gondoljunk csak arra, hogy a mi Megváltónk is zsidó volt, hogy a mi Megváltásunk is zsidóktól származik. Hogy a mi Bibliánk, ami forrása, mind egyházi, mind világi szabadságunknak, szintén zsidó. Keresztényen egyházi énekeink legnagyobb része — a szoltárok, szinte zsidó. Hogy milyen a vigasztalás amelyet a megszolgált, a megtört, a kimerült szívek számára Jézus Krisztus útján birunk: Izrael pásztora által jön hozzánk, kinek vesszeje és botja támogat, gyámolt minket meg a halál árnyékának sötét völgyében is.

Ezért kegyelettel és megbecsüléssel legyünk e nép iránt, melynek útján anyai áldást nyertünk Istentől és ne felejtjük el, hogy: bár a zsidóság a Messiást még nem fogadta be, de bizonyára eljön számukra is az időnek teljessége.

FOGAINKAT KIZÁRÓLAG EZEN

LEGRAIN

számmal, szappannal és fogpasztával ápoljuk

„En egyáltalán nem félek a vihartól. Hogy félnék egy kis elektromosságért? Különbösen az Uristen sem egyéb mint elektromosság. Nézz ide!”

Erwin félelem nélküliségeben felszakítja az ajtót és kilép a viharba. Hasogató villámvilág! Iszonyu reccsést Erwin nevére jön vissza a sötétségbe:

„Ez semmi sem egy olyan embernek, aki tízenegyház napig szakadatlanul pergő tűzbe volt.”

Gabriele megragadja az öccse kezét. Fel, hogy káromló magatartása miatt a bűnhődés utóleri. Ugyanakkor azonban esodálja. Igen! Ez Erwin, akiért érdemes élni! Erwin viszont simogatja Gabrieleet s mohó ujjakkal majszolja a kezén:

„Miért félsz, Biela, ha melletted vagyok? Tapinsd csak meg az izmimait! Majdnem erősebb vagyok mint a Halbhuber a negyedikből...”

Erwin egyre közelebb megy hozzá: „Semmi se választhat el minket egymástól. Biela! Mi ketten leszünk az utolsó emberek a világon!”

Gabriele nyöszörög. Azért azonban nagyon jól érzi magát. Erwin hangja egyszerre halk és mély:

„Soh'se nőslök meg és te se menj férjhez sohasé, Biela!”

Az egész világot betölti a felhőszakadás. Özönvíz van. És a Saletthi úgy megy a vizen, mint Noé bárkája. Pár fecske, amelyik az eső elől a bárkába menekült csiesereg és röpköd a testvérek feje körül. Erwin megcsókolja Gabrieleet.

Most ismét érzi, hogy mind ez álom. Most azonban nem fordítja el az arcát, mint az imént, úgy hogy a csók egész teljességében éri.

Az eső végtelen hangján keresztül

azonban, mely úgy csörög mint egy fapadlón millió törpe lö ügetése, ezen a végtelen hangon keresztül egy másik egy messi és földöntúli asszonyi hang eseng:

„Erwin, Gabriele!”

Nagymama ez, aki a láthatatlan ház terraszán áll és a gyerekeket hívja.

Gabriele kiszakítja magát Erwin karjaiból, de csak azért, hogy engedelmességedjen.

Erwin azonban megragadja, hogy fájt, és visszavonja a sötétbe.

„Maradj Biela, mutatok valamit!”

Gabriele lázasan keresi az ajtót:

„Hagyj Erwin!”

Azonban bármily sebesen tapogató is remegő kezeikkel a falon, mégse találja a villanygombot. Az ajtó elsüllyedt, eltűnt.

„Gabriele, Erwin!”

S most a messzibencsengő és hazahívó hangban egy felelmes intés s egy hatalmas fenyegetés hangzik.

Gabriele felriad álmából.

A szalodaszoba! Ah, igen! Az Osterreichischer Hof! De ki van itt?

Erwin bizonytalan kifejezéssel néz a nővérére:

„Zavarlak, Gabriele? Csak azért jöttem, hogy kissé érdeklődjem utánad!”

Leveti a kabátját. Gabriele meg se mozdul. A rossz, szegényes szoba egyre sötétebb, Erwin hangulata pedig egyre nyomottabb lesz:

„Annyi koncert- és színházjegyet kaphatsz, amennyit akarsz.”

Gabriele nem mozdul:

„Tanácsolnám, hogy sokat járj színházba s hogy sok muzsikát, főleg mo-

dern zenét hallgass...”

Gabriele még mindig hallja a rettenetes szavakat: „Valahogy majd csak megszabadulok tőle”. Ezért nem mozdul.

„Koncert és színház! Nincs az egész világon nagyszerűbb mint itt. Fogalmad sincs, hogy itt nálunk Berlinben mi minden történik!”

Nálunk! Gabriele nem mozdul. Azonban — mint mindig — most is tudja, mi minden történik Erwinben. Gabriele tudja, hogy Erwin most még inkább, mint Judith jelenlétében, az idegennek a hírnöke s hogy csak a Judith szavait tudja mondani:

„Hidd el nekem, Biela, hogy a vidéken elkopik az ember. Van egy visszamaradottság, amely elválasztólag hat az emberre. Muszáj a jelenhez igazodni. Ha már itt vagy, használd ki az időt!”

Gabriele hallja maga-magát beszélni: „A színházba járáshoz szép ruhák kellenek. Műveltség... s mindez csak Judithnak van meg!”

Gabriele a padlóra néz, mely ázott és piszkos őszi lombokkal van fedve. A városi sétatér fapadja, melyen Erwinnel együtt ül, nagyon kemény. Az ivlámpák gömbjét kód sötétíti el. Az uton szürke arcok vonulnak. Gabriele háta mögött viszont Judith áll.

Finom bőreipőjével bármilyen óvatosan lép is, az őszi lomb mégis zizeg.

Gabriele sejt, hogy itt, ebben a térben valami erős és éles fenődik ellene. Egy kalaptü talán vagy egy tekintet. Gabriele nem tudja biztosan, vajjon ideosont-e csupán Judith, hogy az ő Erwinnel való beszélgetését kihallgassa, vagy pedig a helyet keresi most, ahol rajta fog ülni. Bár rajta ütné! Minél előbb! Ga-

Fotofilm

Összejövetelek, barátok és esküvők fényképezésére és bármikor, bárhol a FOTOFILM műterm fényképezése. — Str. Regina Maria No 6.8. Telefon 8-26.

briele fáradt hátrafordulni s telepszni a gyilkos asszonyt.

Erwin hallgatja:

„Erzem Gabriele, hogy Judithról torzképed van. Pedig Judith egy esodaltos ember és érdemes a fáradságért, megismerned. Természetesen egészen más élet-körülményekből való, mint mi; sokkal felvilágosodottabb körökből persze; én azonban benne az első és egyetlen, szemileg igazán magasabb rendű asszonyt fedeztem fel!”

Gabriele nem mozdul. Judith se mozdul mögötte.

Erwin kifogyhatatlan Judith díszreteinek a a felsorolásában:

„Te, Gabriele, egész biztosan nem tudod felmérni, hogy mennyire „kés” voltam én a háboru után. A pusztulás közömbössége vett körül. Mi lesz belőlem? Nem éltem még semmit és nem ismertem senkit. Hozzám hasonló volt száz és száz. Ha nem találkozom Judithtal, ma egy bárzenekarban ülök vagy másodikk hegedűsként egy operett orchesterben.”

Gabriele nem mozdul. Judith nem mozdul.

Erwin szavai egyre behatóbbak:

„Judith a legelőkelőbb fényből jön. Az élet összes javai számára természet-szerűek. Neked egyáltalán nincs meg a

Folyt. köv.

Vasárnap...
A nagy...
Kísérteties...
város. A metsz...
vihar száguldo...
nem egyenlővé...
gerendái felett...
telérsz alatt...
szörű kuvasz...
Az orkán...
Körültáncolta...
kat, besivítot...
rények tálong...
r eg-megmarad...
odavágta a cs...
fekete madár...
ten és ellínt a...
A kis domb...
főher sőtő ház...
dacolva a viha...
sz idő viszont...
bőlyü hollozat...
dühöngő szélvé...
építve és az áll...
gerendákat ne...
a házikóról, m...
majdnem a de...
megfeledeztek...
csodaképen ha...
kájukban. A r...
holttettek heve...
szonyok és lán...
gyalozott testé...
színével egyen...
szekrény helyé...
tekereslap heve...
tízparancsolat...
lyen és fakult...
hirdette: Ne öl...
A kis fehér...
világosság láts...
a repedezett ol...
részek piszkos...
tája helyére, a...
vihar, — a szol...
őcska szekrény...
minden percbé...
s csak egy iste...
ékelt domboldá...
Bent a ház vi...
ban egy csomó...
egy öreg embe...
az élet egy ut...
tömszerűleg a t...
két apró gyerm...
ritva. Egy gye...
ka fehér arcát...
szemei teszik...
rongva nagyap...
öléves kisöccse...
lához. Két pará...
maradtak itt es...
a nagy pusztít...
ket elvitte a ny...
oly irtózatos ny...
ben. Az öreg n...
ban, aki szinté...
láshól, elhomál...
tő ajakkal imá...
A füsttel teli l...
nyekkel telt sz...
lassanként effe...
A kisleány ü...
veszi le fáradt...
aki halálában...
napjaiban volt...
szorosan magá...
tudja, hogy inn...
az elpusztított...
A vihar szün...
tövestől és meg...
ge oldalait. Az...
a rémes éjszak...
azok elmenek...
szegényes életf...
csak -menteni t...
este rohanták...
apró gyertyafén...
zak ablakaiban.

MA

Egy választottbírósi ügyből kifolyólag bevették a szatmári ortodox főrabbi ablakait

Szatmár, január 14. (Az Uj Kelet tudósítójától). A szatmári ort. zsidó hitközség rabbinátusának udvarán a tanulmányok ide-oda siető alakjaitól és a főrabbi elé kívánczó ügyes-bajos emberekől megszokott mindennapi zibongást az elmúlt csütörtök délután különös esemény zavarta meg. Egy idegesen gesztikuláló asszony, aki hangosan követelte a főrabbi elé való bocsátatását, egy óvatlan pillanatban neki esett a főrabbi-lakosztály udvarra nyíló ablakainak és sorra betörte azokat.

A szokatlan eset hátterében egy szatmári zsidó család anyagi összeomlásának bonyadalmai húzódnak meg.

Brach Nathán szatmári kereskedő, Brach Lázár volt nagykirályi főrabbi rokona, aki Szatmáron az ismert Fleischman-családdal van sógorsági összeköttetésben, miután különböző üzletekkel szerény vagyont szerzett, négy-öt évvel ezelőtt nagyobb építésbe fogott. Szatmár városától a Rómái (vlt. Kossuth) kert ama részében, amely a vasúti indóház előtti térségre nyílik, egy 580 négyzetméteres területet vett ki 30 éves bérletbe oly kötelezettség mellett, hogy azon egy emeletes házat épít,

amelyet 5000 lei évi bérlet bérlet használatáig, míg a 30 évi bérleti idő lejártakor az épület a város tulajdonába megy át. A milliós építkezés bázisául Brach Nathán azon elgondolása szolgált, hogy a tervezett épület földszinti frontján építendő üzlethelyiségeket az azokkal összefüggő lakásokkal együtt hosszabb időre albérletbe adja pénzes vállalkozóknak, akikről előre egy összegben felveszi a bért megfelelő betáblázás ellenében és az így előre kézhezvett bérösszegekből felépített az egész épületkomplexumot, úgy, hogy az emeleten egy szállodát vagy jövedelmező lakosztályokat rendezhet be, amelyek jövedelme egy magában szép megélhetést fog számára biztosítani.

A terv igen szépen volt elgondolva, amde a gyakorlatban nem akart bevalni, ami azután rengeteg baj és vesztesség kuforrása lett, nemcsak Brach Nathánra, hanem hitelezőinek tetemes sonára nézve is. Az első baj ott jelentkezett, hogy azok a szépen elgondolt pénzes távbérlők nem akartak a láthatáron feltűnni. Ennek az volt az első következménye, hogy Brach Nathán kénytelen volt az építési anyagokat részben a saját pénzén, részben kölcsönözött pénzen beszerezni, de még nagyobb részében hitelben bevásárolni.

A ház így tető alá került ugyan, azonban egyelőre csak a földszinti helyiségeket lehetett úgy ahogy használatba venni, míg az emeletet, amelynek 21 ablakos frontja néz farkasszemet a pályaudvar hatalmas épületével, a mai napig sem tudta Brach Nathán befejezni, úgy hogy a hatalmas bérértéket képviselő építmény, melynek közfalakkal való ellátásához, ajtókkal és egyéb szükséges kellékekkel való felszereléséhez és lakhatóvá tételéhez még most is százezer lejt meghaladó összeg szükséges, évek hosszú sora óta teljesen kiaknázatlanul, sőt bomlásnak-romlásnak indulva várja a jobb idők bekövetkezését.

A Brach Nathán vagyoni erejét meghaladó és befejezetlenül maradt építkezés a perek egész özönét zúdította rá, amelyek évek során felemésztették vagyonát és végezetül odavezettek, hogy vitassa vált az egész eddigi munka gyümölcse is. Ugyanis Brach Nathán egyik főhitelezője Neuman Sándor szat-

mári fakereskedő, aki Brachnak hitelbe szállította az épület faanyagát, oly megállapodást létesített Brach Nathánnal, hogy magára vállalta a hitelezők kielégítését, de ezzel szemben magára engedmenyvezette Brach Nathán főbérleti jogát. Ez a megállapodás, amelyet legutóbb hetekig húzódozó választott bírósi ítékezés is approbált, ahhoz a feltételhez volt kötve, hogy Brach Nathánnak jogában állott volna egy záros határidőig visszaváltani a főbérleti jogot. A vonatkozó okirat Grünwald Lázár szatmári orth. főrabbinál helyeztetett letétbe.

És most következik az ügy csattanós fináléja. Miután Brach Nathán a kikötött idő alatt nem tudta visszaváltani eredeti bérleti jogait, a főrabbi kiadta a nála deponált okiratot Neuman Sándor-

Angol pulover férfi és női Lei 590
BLATT áruháza, Cluj

nak. Ebben az időben Brach Nathánné is jelentkezett a főrabbinál, hogy az okirat kiadását megakadályozza, illetve a főrabbit az okirat visszacszerzésére bírja. Miután a főrabbi a maga részéről az ügyet már elintézte, nem volt abban a helyzetben, hogy Brach Nathánnal fogadhassa és így történt meg a nagy feltűnést keltő eset, hogy Brachné bosszúságában betörte a főrabbi ablakait.

Brach Nathánné eljárása a városban különböző kommentálokra adott alkalmat, de mindinkább az a vélemény van kialakulóban, hogy a főrabbi tekintélyt sértő izultus felett nem lehet napirendre térni.

A Macskafej-Szappan
A marseilli
C. FERRIER & CIE
cég kitérő gyártmánya
elismerten a világ legjobb szappana.
Minden darab szappanon rajta van a macskafej mint fentebb látható és a gyárnak neve:
C. FERRIER & CIE.
in Marseille
Mindenütt kapható
Óvakodjunk utánzatoktól!

— *Meghíusult Chamberlin újabb rekordkísérlete.* Newyorkból jelentik: Chamberlin pilóta újabb rekordkísérletet, melyet ma végzett, meghíusult. A pilóta 16 óra 30 percet töltött a levegőben, de miután gépének benzinesöve megrepedt, kénytelen volt leszállani.

— *Gyilkol a munkanélküliség.* Drezdából jelentik: Reichenitzel Aestel magán-tisztviselő már hosszabb idő óta munkanélkül nyomorgott. Minden lehető elkövetett, hogy állást szerezzen magának, de ez nem sikerült s egyre jobban súlyosodott a nyomorba. Nyomorának fokozódása végül is arra bírta, hogy öngyilkosságot kövessen el. Tegnapi lakásában megnyitotta a gázesapot s a kitűző gáz őt magát, feleségét és két gyermekét megölte.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.

Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.

Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc.

Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

— **Akik a hullák aranyfogainak leszereléséből éltek.** Berlinből jelentik: A berlini krematórium öt alkalmazottját a berlini rendőrség tegnap letartóztatta, mert kiderült róluk, hogy hosszabb idő óta az elégetésre küldött hullák fogait leszerelték.

— **Megszüntetik Bulgária katonai ellenőrzését.** Genéből jelentik: Briand francia külügyminiszter tegnap közölte a Népszövetség titkárával, hogy mint a nagykövetségi konferencia elnöke, a neuillyi békeszerződés értelmében elrendeli Bulgária katonai ellenőrzésének megszüntetését.

— **Coolidge elnök a pánamerikai kongresszuson.** Washingtonból jelentik: Coolidge köztársasági elnök tegnap nagyobb kísérettel a floridai Caywestbe utazott, ahonnan rövidebb tartózkodás után Cubába fog hajózni, hogy résztvegyen a legközelebb ott megnyíló pánamerikai kongresszus megnyitására.

Selyem fterharisnya minden színben Lei 98
BLATT áruháza, Cluj

— **Evek óta folyó vámcsalást leplezték le a budapesti rendőrség.** Budapestről jelentik: A rendőrség a központi vámbáznál évek óta folyó vámcsalásnak jött a nyomára, melyet Grünfeldt Armán ügyész és porcellánagykereskedő évek óta üzött. A cég egyik elbocsátott tisztviselője bosszúból jelentette Grünfeldtet, aki az utóbbi időben huszonöt vámolettát hamisított, állandóan hamis számlákat állított ki s hamis értékbevallásokat eszközölt. A külföldről érkező áruk után évek óta mázsánként 16 aranykoronával kevesebbet fizetett a szükségesnél. Mióta a bizalmas feljelentés Grünfeldt ellen megtörtént, azóta a rendőrség emberei állandóan szemmel tartották a céget. A megfigyelések alapján Grünfeldtnél házkutatást tartottak, amelynek kapcsán rájöttek sorozatos visszaéléseire.

— *Eljegyzés.* Markovits Irénke Tg. Mures és Rosenfeld Lajos, Déva, jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

— *Fülöp Piroška, Hosszúróv és Rosenfeld József, Dej, jegyesek.*

— *Lemondott Gessler német hadügyminiszter.* Berlinből jelentik: Gessler német hadügyminiszter ma délelben benyújtotta lemondását Hindenburg elnöknek. A lemondás mögött hosszabb idő óta tartó elégedetlenség húzódik meg, amely főleg a demokraták és szocialisták részéről nyilvánult meg Gessler munkássága ellen, főleg amiatt, mert Gessler a német főtábornokok monarchista érzésű tagjainak munkáját is igénybe vette. Gessler a demokrácia pártjához tartozott, de maguk a demokraták is kifogásolták működését. Különösen éles támadások érték Gesslert amiatt, hogy Kolbe fregattkapitány, a „Berlin” nevű cirkálóhajón nemrég vendégül látta és nagy ceremóniák közepette üdvözölte Henrik porosz herceget, aki valaha anemét haditengerészeti főparancsnoka volt. Ebből nagy politikai botrány keletkezett, úgy, hogy Gessler kénytelen volt a vizsgálatot elrendelni, amelynek alapján a hadügyminiszter fel függesztett egy hivatalnokot, míg Kolbe kapitányt ártatlannak jelentette ki. Hindenburg elnök tudomásul vette Gessler lemondását s a hadügyminiszteri állást Scholtz doktor, néppárti képviselőnek ajánlotta fel, aki azonban nem fogadta el a megbízást. A miniszteri tárcsa ideiglenes vezetését valószínűleg Marx kancellár veszi át.

— *Letartóztattak egy csatlo budapesti színészt.* Budapestről jelentik: Rainer Gyula színészt, ki több isemrőstől azzal az ürüggyel esalt ki nagyobb összegeket, hogy amerikai vizumot szerez nekik, a rendőrség ma sikkasztás és kivándorlásra való csatbitás miatt letartóztalta.

— *Doktorrávatás.* Salamonné Stern Piroskát és Groszföld Rózát ma délelőlt avatták orvosdoktorra a kolozsvári tudományegyetem aulájában.

— *Schubert halálának 100 éves évfordulója alkalmából,* folyó hó 15-én, vasárnap, d. u. 4 órakor, a katolikus gimnázium dísztermében (Str. Cogalniceanu 2.) Schubert-Matiné lesz, ahol a város egész zenekedvelő közönsége fog találkozni.

— *Tüdőjucukorka a köhögést,* fulladást megszünteti azonnal. Megóv járványos betegségektől. Ara 15 lej. Osváth gyógyszerár, Targu-Mures.

— **PASZKASÜTÉSHEZ nyújtó nők felvétetnek. Hitközségi udvar vagy Str. Anton Pan 16.**

— **Egy angol lap cikke az osztrák polgárháború veszedelméről.** Londonból jelentik: A Westminster Gazette „Katonádsi játék Ausztriában” címmel hosszabb cikket közöl, amelyben azt igyekszik bizonyítani, hogy Ausztriában a polgárháború veszedelme a júliusi események óta még jobban fenyeget, mely körülmény erősen befolyásolja az idegenforgalmat. Ausztria vidékein volt eszásári tiszték a Heimvernek toboroznak katonákat. A steierországi Heimwer nemrég ötezer emberrel Bécs kapujáig vonult fel, hogy megmutassa hatalmát, míg a szocialisták haterék embert küldtek ki a városból a gyakorlatló-

Rőtött divathabát mindenszínben Lei 485
BLATT áruháza, Cluj

térre hogy megmutassák a steier Heimvereknek, hogy készek Bécs védelmére. Ha kirobbanna az összeütközés — írja a Westminster Gazette — akkor olyan események következhetnek be, melyek véres következményekben messze felül fogják múlni a júliusi eseményeket. Az osztrák parasztság valószínűleg arra törekszik, hogy Bécsot egy összeütközés esetére kitéhessék, ami Bécs városában még fokozná a véres események borzalmaait. A bekövetkezendő zűrzavarba a magyarok Burgerland ellen, a jugoszlávok Karinthia, az olaszok Északtirol ellen vonulnának. Végül is a nagy fejtelenségben Németország nyugodtan keresztülviheti az Ausztriával való esatlakozást. A nagyhatalmaknak — fejezi be cikkét a Westminster Gazette — épen ezért arra kell törekedniük, hogy rászorítsák az osztrák politikai pártokat a katonádsi játék abbahagyására.

— *Jugoszláv-magyar tárgyalások az osztrák liztvámok ügyében.* Emlékeztetés, hogy hivatalos kezdeményezésre Ausztria és Magyarország között kereskedelmi tárgyalások indultak meg, amelyek során a magyar malmok kedvezményes liztvámokat kövelettek az osztrák kormánytól. A megállapodás azonban meghíusult, mert az osztrák picon szinten érdekelt jugoszláv és romániai liztvámportkereskedelem hasonló kedvezményekre való igényét jelentette be. Ez a konfliktus megakasztotta a jugoszláv-magyar kereskedelmi szerződés megkötésére irányuló tárgyalásokat is. A tárgyalások szünetelése óta eltelt időközben magyar részről nem hivatalos jellegű tárgyalások indultak meg Jugoszláviával, annak érdekében, hogy az osztrák liztvámok kérdésében megegyezés jöjjön létre. Meg nem erősített hírek szerint szó van a jugoszláv és magyar malomipar közötti külön megegyezésről és az osztrák piac felosztásáról.

Moravetz - Album 1928.
zongorázóknak, vagy hegedűlőknek a legideálisabb ajándék. Zongora-album 43 zeneművel, 175 lei Mindenütt kaphatók

Plüsch kabátok gőzölése, szőrmebundák tisztítása legolcsóbb **Czink-nél, Cluj**

HOZ
HOZ
Fizet
Legk
Kö
Tizené
tési p
Bucuresti-B
Uj Kelet ludó
egy speciális
tárgyalja le a
programját, a
folyamatban le
keretől függ. A
tölagos ülésébe
fontosságú jav
vetkező munká
kezdését tartja
hogy a CFR
követelmények
Az első per
belül ki kell
összes sineket
nekkel. Ebben
át kell épít
bolya, Buko
Nagyvárad.
Marasesti—
rest—O
Ezenkívül a k
mánián való
Tiz
keze
A nemze
Bécs, január
kedelmi kama
zól az európa
tulayomó rés
ben alakult.
alakulása kü
segü kimutat
DEVIZA
Zürich . . .
Newyork . . .
London . . .
Páris . . .
Milano . . .
Prága . . .
Budapest . . .
Bukarest . . .
Varsó . . .
Bécs . . .
Berlin . . .

VIITORUL

HOZOMANYSEGELYZO BETETI TARSASAG

Cluj, Str. Memorandum (Unio-u) 4

Hozományt kapnak

hölgyek és urak, akik házassági esküvőre, ha intézetünkkel megállapodást kötnek

Fizetünk

első osztályban 100.000 lei készpénzt, vagy adunk teljes konyha-, háló- és ebédlőberendezést 120.000 lei értékben
 második osztályban 70.000 lei készpénzt, vagy adunk teljes konyha-, háló- és ebédlőberendezést 80.000 lei értékben.
 harmadik osztályban 40.000 lei készpénzt, vagy adunk teljes konyha- és hálóberendezést 50.000 lei értékben.

Legkisebb díjak és legelőnyösebb feltételek!

Keresünk óvadékképes képviselőket az ország minden városában havi fizetés mellett

Közgazdaság

Tizenötmilliárd kell a CFR-ujjépitési program legsürgősebb részének megvalósításához

(Bucuresti-Bukarest, január 14. Az "Új Kelet" tudósítójától.) Megirtuk, hogy egy speciális összetételű bizottság most tárgyalja le a CFR hatalmas beruházási programját, amelynek megvalósítása a folyamatosan levő kölcsöntárgyalások sikerétől függ. A bizottság pénteki folytatásos ülésében írásba foglalta a legfontosabb javaslatokat, amelyek a következő munkálatok haladéktalan megkezdését tartják szükségesnek ahhoz, hogy a CFR megfeleljen a minimális követelményeknek:

Az első periódusban, vagyis 3 éven belül ki kell cserélni a fővonalakon az összes sínket 40-es és 45-ös típusú sínekkel. Ebben a tekintetben

át kell építeni a Bukarest—Zsom-bolna, Bukarest—Kurtics, Tövis—Nagyvárad, Bukarest—Ghica Voda, Marasesti—Jasi—Kisenev és Bukarest—Csernovitz vonalakat.

Ezenkívül a külföldi ártranzitónak Románian való lebonyolítása érdekében,

egyes vonalakat kettősvágányúakká kell átépíteni. A tervbevevett kettősvágányú vonalak a következők: Buzau—Ghica Voda Buzau—Braila—Galac és Bukarest—Konstanca. Brassóban és Marasestiben nagy mozdony- és koacsirendező pályaudvart, nagyobb állomásokon depókat fognak építeni. Új vagon- és mozdonyjavítóműhelyeket fognak a defekt kocsik és lokomotívok gyors reparálásáról gondoskodni.

A vasútvonalak alapélményeit is rendbe fogják hozni, a talpfákat kicserélik és a hidakat átépítik.

Mindezen munkálatok elvégzéséhez 15 milliárd lejre van szükség, vagyis évenként 5 milliárdot kell investálni a CFR reorganizációjának első korszakában. Ebből az összegből, amelyet csakis külföldről lehet előteremteni, fogják befizetni az építés alatt álló Brassó—Nehorias—Buzau, Kisilva—Dornavatra és más vonalakat.

Tizenhét kartell tartja kezében ma Európa ipari termelését

A nemzetközi kereskedelmi kamara érdekes kimutatása

Bécs, január 14. A nemzetközi kereskedelmi kamara érdekes kimutatást közöl az európai kartellekről, amelyeknek tulajdoni része az utolsó két esztendőben alakult. Még vagy hat kartell megalkalása küszöbön áll. A kartell-kereskedelmi kamara kimutatásából kitűnik, hogy a nagyipar egyes szakmái igyekeznek a nemzetközi konkurrenciát tömörítés által kiküszöbölni. Az eddig létesült kartellek a következők:

Nyersacél-kartell, alapították 1926 szeptemberében: Németország, Franciaország, Belgium, Csehszlovákia, Luxemburg, Magyarország és Ausztria.

Vasúti vágánykartell (1926 június): Németország, Nagybritannia, Franciaország, Belgium és Luxemburg.

Cső-kartell (1926 június): Németország, Franciaország, Belgium, Luxemburg, Nagybritannia, Ausztria, Csehszlovákia és Lengyelország.

Alumínium-kartell (1926 augusztus): Németország, Franciaország, Nagybritannia, Svájc részben Norvégia és részben Ausztria.

Zománcáru-kartell (1926): Németország, Lengyelország, Csehszlovákia, Ausztria és Magyarország.

Műselyem-kartell (1926 január): Németország, Nagybritannia, Olaszország, valamint sok Németország és Nagybritannia által kontrollált, illetőleg majorozált gyár az Északamerikai Egyesült Államokban.

Enyve-kartell (1926 július): Majdnem az összes európai országok.

Réz-kartell (1926 október): Északamerikai Egyesült Államok, Jugoszlávia, Spanyolország, Nagybritannia, Belgium.

Izzólámpa-kartell (1924): Németország, Északamerikai Egyesült Államok, Kanada, Hollandia, Franciaország, Olaszország, Nagybritannia, Svédország, Norvégia, Dánia, Ausztria és Magyarország.

Üveg-kartell (1924): Franciaország és Belgium.

Palack-kartell (1907): Németország, Franciaország, Ausztria, Svédország, Norvégia, Dánia, Csehszlovákia, Magyarország és Hollandia.

Borár-kartell (1899): Németország, Nagybritannia, Északamerikai Egyesült Államok, Franciaország és Ausztria.

Drót-kartell (1927 február): Németország, Belgium, Csehszlovákia és Hollandia.

Tőzsde

A piac tartózkodó és üzletlően

Valutapiac 1928 január 14 (Rador)									
DEVIZÁK	Kolozsvár	Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	Newyork
		Nyitás	Zárlat						
Zürich	3125-30	—	51893	489 1/2	3120	11022 1/2	13673	65050	1927
Newyork	161 1/2 - 51 1/2	519	2532 1/2	254162	16165	57190	709 1/2	3375	—
London	79 1/2 - 91	2531 1/2	204150	—	790	279050	346250	16472	48778
Paris	638-40	204150	2744	—	636	2250	279175	13285	393 1/2
Milano	860-70	2745	1538	13455	858	3025	3752 1/2	17860	529
Prága	480-81	—	90750	—	460	1694 1/2	2102 1/2	—	29650
Budapest	2835-40	—	913 1/2	—	2825	—	1240 3/4	590 1/2	—
Bécs	—	—	321	1570	285	10072 1/2	1245 1/2	5945	17625
Bukarest	—	—	5820	—	—	353	43825	2986	62
Varso	—	—	7315	—	1825	6490	7954	37868	—
Bécs	2280-90	—	12365	—	2280	8060	—	47570	—
Berlin	3870-75	—	—	—	3865	13626	16902	8045 1/2	—

Száz lej árfolyama: Zürich (uto) 321 Páris 1570 Budapest 353 Bécs 43825 Prága 2086.

Febbruár elején lép életbe a CFR teherárúszabása Bukarestben jelentik: Az új vasúti teherárútarifán most végzik az utolsó simításokat. Hír szerint a tarifa néhány napon belül teljesen elkészül és február elsején életbe lép. A tarifa többek között kedvezményes díjtételeket tartalmaz az exportárukra vonatkozólag.

Husz százalékkal lesz állítják az erős valutában fizetendő exportvámokat. Az ország malomipara és faipara, de általában az egész exportkereskedelem évek óta barcol a bémítotású kiviteli illetékek eltörlésének érdekében, de a változó kormányok legjobb esetben is ki-

Crakir a kávédaráló védjegű csomagokban

van Valodi Franck

Ez a legfinomabb és utolerhefetlen kiadóságánál fogva a legfakarekó-sabb kávépötlék.

HEINRICH FRANCK SÖHNE SAR BUCURESTI - BRASOV

sebb könnyítéseket voltak hajlandók megadni. Ez a merev tartózkodás az exportvámokat lassanként minden téren visszaszorította a román árukat a külföldi piacokról, amivel nemcsak az értékeket sodorják fokozatosan súlyosodó helyzetbe, amely a belföldi gazdasági életére volt sorvasztó hatással, hanem az export szűntelése következtében a kincstár is cselett a vámdíjakat, amelyet pedig hivatalos álláspont szerint épen kincstári szempontokból tartanak érvényben. Az érdekelt gazdasági tényezők legújabb erreirányuló akciója is csak részleges eredményt tudott elérni, amennyiben az exportvámok teljes eltörlése helyett a pénzügyminiszterium olyan éreimű dekrétumot terjesztett a régenstanács elé, hogy a lejben megállapított, de erős valutában fizetendő kiviteli illetékeket 20 százalékkal lesz állítja. A dekrétum, amelynek érvénybelépési időpontja még nem ismeretes, azt a régóta esedékes módosítást is bozza, hogy a vámdíjak valutaátszámításánál az angol font átszámítási kulcsa 800 lej legyen az eddigi 1000 lej helyett, minthogy a lej árfolyamának ez a kurzus felel meg.

Kénsav, sósav, salétromsók
 stb. savak állandóan raktáron

Cserő B., Arad. P. A. Jancu 22.

A CLUJI

„TACAMUL“

ezüstárugyárban készült minden darab
 evőeszköz és dísz tárgy ezen

gyárjellel van ellátva.

800-as finomság!

Gyártmányaink minden jobb ékszerüzletben megrendelhetők. — Visszonteladónak: „TACAMUL“ Ezüstárugyár, Cluj, Strada N. Iorga 11/A

Telefon 4-82. Sürgőnycim: „Tacamul“

Columbia gramofon és lemezek

Révész Ernő, Targu-Mures.

Veszek házakat Németországban, főleg Berlinben „Schwartzkauf“ megvásárolással is Mór Romóczi, szállítási vállalat Cluj, pályaudvarral szemben. Telefon: 864. Sürgőnycim: „Probr te“

...sátó budapesti...
 ...enták: Rainer...
 ...semrőstől azzal...
 ...obb összegeket...
 ...szerez nekik, a...
 ...és kivándorlás...
 ...arizálta...
 ...amonné Stern...
 ...zát ma délelőtt...
 ...kolozsvári tud...
 ...0 éves évford...
 ...15-én, vasárna...
 ...kus gimnázium...
 ...ceanu 2.) Schu...
 ...iros egész zene...
 ...dalkozni...
 ...ögést, fulladást...
 ...egőv járványos...
 ...Osváth gyógy...
 ...nyújtó nők...
 ...udvar vagy...
 ...n 16...
 ...e az osztrák...
 ...méről. Lon...
 ...Westminster...
 ...játék Ausztr...
 ...ob cikket kö...
 ...ékszik bizo...
 ...ában a pol...
 ...n júliusi ese...
 ...an fenyeget...
 ...n befolyásol...
 ...Ausztria yit...
 ...ztek a Heim...
 ...tonákat. A...
 ...nemrég öt...
 ...ujjig vonult...
 ...n hatalmát...
 ...ezer embert...
 ...gyakorlós...
 ...485...
 ...uháza, Cluj...
 ...ssák a stóler...
 ...készek Bécs...
 ...m az öszez...
 ...minister Ga...
 ...menyek kö...
 ...ek véres kö...
 ...össze. Fel...
 ...osonmánya...
 ...ság valószí...
 ...hogy Bécs...
 ...re kitézet...
 ...ban még fo...
 ...nyek borz...
 ...zúzavarba...
 ...ellen, a ju...
 ...p az olaszok...
 ...ának. Végül...
 ...Németor...
 ...lyiheti. A...
 ...kozást. A...
 ...jezi be cik...
 ...épen...
 ...hők, hogy...
 ...k politikai...
 ...játék abba...
 ...ások az osz...
 ...Emlékezes...
 ...szere Ausztr...
 ...kereskedelm...
 ...amelyek so...
 ...kedvezmény...
 ...osztrák kor...
 ...azonban meg...
 ...picon szin...
 ...és ro...
 ...nem hasonl...
 ...vet jelentte...
 ...asztotta a ju...
 ...mű szerződés...
 ...alásokat is. A...
 ...teltt előköz...
 ...vatalos jelle...
 ...ng Jugoszlá...
 ...hogy az osz...
 ...n megegyezés...
 ...telt hírek me...
 ...s magyar ma...
 ...gyezéstől és...
 ...Cluj

Színház - Művészet

Magyar Színház műsora
Vasárnap 3-kor: Bob herceg. (Olcsó helyárak...)

A Színházi iroda közleménye:
Mersze Mária? A jövő hét műsorán természetesen a színház nagy szenzácója...

A levél. A Mersze Mária jövő heti heti sorozatos előadásait két este meg...

Carmen-mozgó műsora
Január 15-től, vasárnaptól kezdve: A végzetes nő...

Január hónap utolsó meglepetése
Hatsue Yuasa, a híres japán énekesnő ideérkezése...

Viktorias butoppaktár

(Cégnélajánló: FISCHER RUDOLF)
Cai. Regele Ferdinand 40. sz. alól átköltözött Str. Reg. Marin 9. sz. alá...

Erdős Renée könyvei

Santerra biboros, két kötet L 340.-
Ösök és ivadékok
Az új sarj, 2 kötet L 340.-

Mindenütt kaphatók!

URSUS EXTRA világos és HERKULES dupla maláta barna kolozsvári sörkülönlegességek

Savak, vegyszerek legolcsóbban kaphatók CSERŐ B. Arad

ENZYMALT

A Tápláló izlet
A Bürger Gyárak vegyszeti osztálya a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozza...

Szörme mikádó Lei 4000 Átmeneti kabátok Bőrkabátok

Neumann M. Cluj férfi- és fiuruha-aruháza Fötér 14.

MEGJELENT Tibor Dénes új könyve

MIÉRT

Vádira: a háború borzalmairól, zsidó katonák hősi viselkedéséről, novellák, riportok, élmények...

Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

Gyümölcsfát

Összel ültessen! Ghajatonknak megajánljuk gyümölcsfa és szőlőültványt...

Téli fűtésre 1000 kgr. vágott bükkfa-göcsőt 750 forintért házhoz szállít

FISCHER Str. Enescu (v. Gyufagyár-u.) 16

Butorbevásárlók figyelmébe! Butorszükségleteinek beszerzése előtt okvetlen tekintse meg FISCHER ALBERT

Legyőzte ZEPHIR kályha. Gyártja Szántó Dezső és Fia

OMNIA
Kereskedelmi vállalkozás és adás-vétel... DEVA Str. Principala Carol I

VILÁGVALKAS ZONGORÁK
engros árban részletre is, 5 évi jótállással STERNBERG - ORADEA

Pályázati hirdetés.

A nagyszentmiklósi izr. hitközség megüresedett államnyelvet tanító anyakönyvvezető rabbi állás betöltésére pályázatot hirdet.

Glück Zsigmond Dr. Kattovics hitk. titkár hitk. elnök

APRÓHIRDETÉSEK
Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej...

Figyelje cégemet. Saját érdekemben ne tévesztse össze! Szállítok allandóan higiénikusan kezelt és frissen olvasztott...

Raktárhelyiség és auto arag. kiadó, Kádár-u. 7. 3621

Intelligens izr. urleányt lakóarszak keresek, és tleg kosztrol. Cma kádoban.

Kunwald Cluj, Str. Vlahuta (volt Bojyai-u.) 3. Telefon 1-47 szám

Üvegciszolóda és tükrögyár. Tablaüveg raktár és üvegezési vállalat.

Ha Szigetre utazik, okvetlen keresse fel Adler Pinkász orth. vendéglőjét. Kirtünő konyha. Utazóknek kedvezmény. Str. Bögdan Voda 24.

Butorozott szoba intelligens fiatalemberek, fürdőszoba használattal, a zonnal kiadó.